

*О.М. Сеченєв, В.А. Кабаненко  
(Кафедра військової підготовки  
Національного авіаційного університету, Україна)*

## **Проблеми та виклики сучасної військової авіації: технічне забезпечення, кадровий дефіцит та стратегічна адаптація до нових загроз**

*Проаналізовані проблеми військової авіації, саме: технічне забезпечення, кадровий дефіцит та адаптація до нових загроз.*

Сучасна військова авіація є ключовим елементом обороноздатності будь-якої держави, забезпечуючи повітряну перевагу, підтримку наземних операцій і стратегічне стримування противника. В умовах зростання геополітичної нестабільності та швидкого розвитку технологій військові повітряні сили стикаються з низкою проблем і викликів, які потребують негайного вирішення.

По-перше, сучасні військові конфлікти вимагають використання новітніх технологій, таких як безпілотні літальні апарати (БПЛА), системи штучного інтелекту та автоматизації. Це вимагає значних інвестицій у дослідження та розробку, а також постійне оновлення авіаційного парку для забезпечення технологічної переваги на полі бою.

По-друге, зростання кількості гібридних загроз і асиметричних воєнних дій ставить нові виклики перед військовими авіаційними силами. Необхідність протистояти як державним, так і недержавним акторам, які застосовують нові методи ведення бойових дій, ускладнює оперативне планування та вимагає нових підходів до оборони і реагування на загрози з повітря.

Крім того, виникають питання кадрового забезпечення. Військові авіаційні сили потребують висококваліфікованого персоналу, здатного працювати з новітніми технологіями та сучасними системами озброєння. Це вимагає не лише ефективної системи підготовки кадрів, але й розробки програм професійної перепідготовки для постійного підвищення кваліфікації.

Економічні чинники також мають суттєвий вплив на можливості військової авіації. Забезпечення сучасною технікою, проведення навчань та утримання флоту літаків вимагають значних фінансових ресурсів. Для багатьох держав ці витрати можуть стати надмірним тягарем, що ускладнює підтримку необхідного рівня боєздатності.

Таким чином, для збереження та розвитку військової авіації держави повинні зосередити свої зусилля на модернізації техніки, розвитку новітніх технологій, підготовці кадрів та оптимізації ресурсів. Це допоможе забезпечити не лише оперативну перевагу у повітрі, але й стратегічну безпеку в умовах зростаючих глобальних загроз.

### **Технічне забезпечення**

Технічне забезпечення авіації є важливим аспектом, що впливає на її боєздатність та ефективність під час виконання бойових завдань. Це забезпечення включає розвиток і модернізацію авіаційних платформ,

удосконалення систем управління, зв'язку, навігації, розвідки та озброєння. Важливу роль у цьому відіграє інтеграція нових технологій, таких як системи штучного інтелекту, автоматизації процесів управління польотами та застосуванням озброєння, а також поліпшення здатності до ведення кібервійни та електронної боротьби.

Однак сьогодні значна частина авіапарку багатьох держав є морально та фізично застарілою, що негативно впливає на здатність виконувати бойові завдання. Застарілі літаки мають обмежену здатність до інтеграції з сучасними системами, а їхні технічні можливості значно поступаються новітнім зразкам військової авіаційної техніки. Це знижує ефективність виконання місій, особливо в умовах сучасної війни, де технологічна перевага є вирішальним фактором.

Крім того, обмежений доступ до новітніх технологій через санкції, економічні труднощі чи політичні обмеження ускладнює процес модернізації. Це призводить до відставання у впровадженні нових зразків озброєння, систем зв'язку, навігації та радіоелектронної боротьби. У такій ситуації держави, що не мають доступу до передових технологій, стикаються з проблемою збереження боєздатності своїх повітряних сил.

Ще одним суттєвим викликом є відсутність належного технічного обслуговування авіапарку, що часто спричинено браком фінансових ресурсів або недосконалою інфраструктурою. Підтримка бойової готовності авіаційної техніки потребує регулярних технічних оглядів, модернізацій та ремонту. Якщо цього не забезпечити, ризик аварійності значно зростає, що може призвести до втрати людських життів, зниження бойового духу та скорочення ресурсів самих повітряних суден.

Аварійність авіаційної техніки, спричинена недоліками технічного обслуговування, також має серйозні наслідки для економічної та військової сфери. Витрати на ремонт пошкоджених або втрачених літаків зростають, що ще більше ускладнює оновлення авіапарку. Крім того, скорочення ресурсів повітряних суден означає, що техніка стає непридатною для виконання тривалих або інтенсивних бойових операцій.

Для вирішення цих проблем необхідно вживати комплексних заходів, які включають збільшення фінансування для модернізації техніки, впровадження нових технологій, а також створення програм професійної підготовки та перепідготовки технічного персоналу. Лише таким чином можна забезпечити стабільну боєздатність військової авіації та її відповідність сучасним вимогам.

### **Кадровий дефіцит**

Кадровий дефіцит стає ще однією критичною проблемою. Військові повітряні сили страждають від браку кваліфікованих льотчиків, інженерів та технічного персоналу, що значно ускладнює забезпечення необхідного рівня підготовки та експлуатації повітряних суден.

Нестача кваліфікованих пілотів і технічного персоналу впливає на боєздатність. Проблеми з набором, підготовкою та утриманням фахівців викликані низькою мотивацією, недостатнім рівнем грошового забезпечення та високими ризиками професії.

### **Адаптація до нових загроз**

Зіткнувшись з новими типами загроз, сучасна авіація змушена адаптувати свою стратегію та тактику. Це включає розвиток засобів протидії дронам, удосконалення протиповітряної оборони та інтеграцію нових технологій, таких як штучний інтелект і автоматизація процесів. Стратегічна адаптація стає ключовим елементом для забезпечення ефективності військової авіації в сучасних умовах.

Сучасна війна вимагає нової тактики військової авіації, модернізації озброєння та адаптації до швидко змінюваних умов бойових дій.

Таким чином сучасна військова авіація стикається з численними проблемами, серед яких технічне забезпечення потребує постійного оновлення для відповіді на нові технологічні виклики. Кадровий дефіцит став критичним, оскільки якісні спеціалісти є невід'ємною частиною успіху. Стратегічна адаптація до нових загроз, таких як кіберзагрози та новітні системи протиповітряної оборони, є необхідною для підтримки ефективності і переваги в повітрі.

Ці проблеми вимагають комплексного підходу, включаючи модернізацію техніки, інвестування в навчання кадрів і розробку нових стратегій ведення повітряних операцій.

### **Список літератури**

1. Military.com – цей сайт надає новини та статті про сучасні проблеми та виклики у військовій авіації, включаючи технічне забезпечення та кадрові питання. [Military.com](<https://www.military.com/>)
2. Defense News – ресурс, що спеціалізується на новинах та аналітиці в сфері оборони, включаючи новітні технології, стратегії та кадрові питання. [Defense News](<https://www.defensenews.com/>)
3. Air Force Times– надає інформацію про проблеми та інновації у військовій авіації, включаючи технічні аспекти та кадрові питання. [Air Force Times](<https://www.airforcetimes.com/>)